

'Kim glifosat iznini uzatmak istiyor? (1. Bölüm)'

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /РЗ/

Дата: 16.03.2016 Брой: 3/2016

Avrupa Komisyonu'nun glifosat aktif maddesinin yetkilendirmesini önümüzdeki 15 yıl için uzatma önerisi, Avrupa parlamento çevrelerinde ve sivil toplum çevre örgütlerinde sert eleştirilere yol açarak, bir kez daha yasa ve yönetmeliklerin serbest yorumlanmasına dikkat çekti. Glifosatın canlı organizmalar ve çevre üzerindeki zararlı etkilerine ilişkin en son araştırma sonuçları, şirket çıkarlarını körü körüne takip eden ve kendi vatandaşlarının sağlığını riske atan Avrupa kurumlarının karar alma sürecine ciddi şüphe düşürdü.

Glifosat, dünyada yetkili ve yaygın olarak kullanılan geniş spektrumlu herbisitlerin büyük bir kısmının dayandığı en yaygın kullanılan kimyasal maddelerden biridir. Avrupa mevzuatına göre, bitki koruma ürünlerinin yetkilendirmeleri her 10 yılda bir, kaliteleri ve çevre üzerindeki etkileri konusunda bağımsız uzmanlar tarafından kapsamlı bir şekilde gözden geçirilmeli ve ancak ondan sonra belirli bir süre için tekrar piyasaya sürülmesine izin verilmelidir.

Dünya Sağlık Örgütü'ne Karşı Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi

Uygulamada, 1970 yılında Monsanto şirketi tarafından Roundup ticari adı altında patentlenen glifosat için eski yetkilendirme 2012 yılında zaten sona ermişti. Mayıs 2012'de sonraki bir Avrupa onayını almak için, Amerikan şirketi Berlin'deki Federal Risk Değerlendirme Enstitüsü'ne laboratuvar farelerinin glifosatla muamele edildiği beş bilimsel rapor sundu. Monsanto'nun ön bulguları, maddenin güvenli olduğu ve kanserojen bir etkisi olmadığı yönündeydi.

Son yıllarda Amerikan tarım karteline karşı bir mücadeleye evrilen, glifosat lehinde veya aleyhindeki savaş, Avrupa'nın, Avrupa Komisyonu sıfatıyla, bu tartışmalı herbisit hakkında nihai bir kararla nihayet ortaya çıkması gerektiği 2015 ortalarına ertelendi. Özellikle Uluslararası Kanser Araştırmaları Ajansı ve Dünya Sağlık Örgütü'nden, glifosatın genotoksik olarak tanımlandığı skandal niteliğindeki kanıtların ardından, genel hava koşulsuz yasaklanması yönünde eğilim gösterdi. Ya da en azından olayların mantığı farklı bir gelişmeyi işaret ediyordu, ta ki 2015 sonunda, glifosatın insan sağlığı üzerinde doğrudan veya dolaylı bir etkisi olma ihtimalini kesin bir dille reddeden Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi (EFSA) ve Federal Risk Değerlendirme Enstitüsü (BfR) raporları ortaya çıkana kadar. Kanser araştırmaları alanındaki 96 uluslararası bağımsız uzmanın bilimsel değerlendirmesi "kabul edilemez, temelden hatalı ve halkı yanıltmak amacıyla yapılmış" ilan edildi.

Brüksel – 7–8 Mart 2016

7 ve 8 Mart'ta Belçika başkentinde düzenlenen ulusal uzmanlar toplantısında, bir kez daha somut bir karara varılamadı. Glifosatın kaderi, uzmanların nihai kararlarını "nihayet" açıklayacakları Mayıs sonuna kadar en azından belirsiz kalacak. Sonuçların olmamasına rağmen, son haftalarda çeşitli "glifosat karşıtı" vatandaş girişimlerini destekleyen Avrupa Yeşiller Partisi, kararın ertelenmesinin tek zafer yolu olduğuna inanıyor, çünkü önümüzdeki iki ay içinde aktif madde üzerinde yeni çalışmalar başlatılacak. Muhtemelen glifosatın masum olmadığını kanıtlayacaklar. Kanıtlayacaklar mı? Açık olan bir şey var: Avrupa ülkelerinin büyük bir yüzdesi kesinlikle rahat Brüksel koltuklarında oturmayı ve somut bir pozisyon almaya kendini adanmak yerine, "çekimser" statüsüyle yetinmeyi tercih ediyor.

Şeffaflık eksikliği

"Avrupa Komisyonu, glifosat yetkilendirmesini 15 yıl daha uzatmak istiyor. Komisyon bu eylemle, yalnızca Rio de Janeiro Çevre ve Kalkınma Bildirgesi'nde belirlenen güvenlik ilkesini ihlal etmekle kalmayacak, aynı zamanda glifosat kullanımının potansiyel genetik mutasyonlara ve artan kanser riskine yol açtığını geçen yıl sonunda kanıtlayan uluslararası denetim organlarının çalışmalarını da tamamen göz ardı edecek," dedi Brüksel'deki Avrupa Parlamentosu'nda Yeşiller Partisi sözcüsü Martin Häusling geçen haftaki konuşmasında.

Bu durum, şirket çıkarlarını takip eden ve kendi vatandaşlarının sağlığını riske atan Avrupa kurumlarının karar alma sürecini sorgulanır hale getiriyor. Ortak araştırma raporlarında değil, aynı zamanda Avrupa Komisyonu'nun somut eylemlerinde de birleşik bir pozisyonun olmaması, Topluluk'taki başarısız karar alma modelini vurguluyor. Çünkü bugün bir herbisit, yarın genetiği değiştirilmiş bitkiler üzerindeki savaş kapıda ve 10 yıl sonra uluslararası organizasyonların ne hakkında tartışacaklarını kavramak için muhtemelen hayal gücümüz yeterli olmayacak.

Devam edecek...